

Zarándoklatra invitáló dzsesszmuzsika

K O R O N G

TÖLGYESI GÁBOR

Nyílt szívvel járva e világban bennünk élhet egy földöntúli ország. Ha nem veszünk tudomást róla, akkor is való, túl minden érzékelhetőn. Végtelen, határtalan. Nem csak dudva, muhar, vad mező létezik. Odafent béke lakik. Itt lent vendégeskedik a harmónia. És majdnem mindig háború dúl. E világot jobb ismerni. Megcsodálva az országot. Szeretni kell. Meg imádkozni, nyitott szemmel.

Határok nélküli a muzsika birodalma is. Bejárhatók a formák síkatorai, a műfajok utcácskái, ámulhatunk a fúziós zenék nagy terein, ám túl a horizonton csak végtelen muzsika van, címkék és kategóriák, tökéletlenség és gravitációs nehézség nélkül. Néha sikerül megszólaltatni, olykor szerencsénk van meghallani.

„Ez a világ a Boldogasszony tája – szent paradicsomi terep. Gyönyörös, titkos, istenközel. Pipacsos, pompás, áhíta-

tos” – írja Szabados György zongoraművész-zeneszerző új albumának prologusában. Hallgatom a Boldogasszony földje / Harangok című lemezét, és a lélek fel szabadul. E muzsika meditatív élmény, a szó nemes értelmében. Időnként nyugtalan, de inkább szelíd, keresi a transzcendenciát, biblikus szellemtől vezérelve.

Kodályi, bartóki hagyományok és szabad dzsessz, népdalok és liturgikus zenei



témák, improvizáció és kompozíció, dal-lamok analízise és összhangzat keresése – mindez megfér egymással, ha a törekvés nem kimódolt. Dzsessz vagy komolyzene? Szabados György korábbi alkotásaiban sem volt mindig egyértelmű, ennel az albumnál is teljesen lényegtelen a válasz: tiszta zongoramuzsika, szabad és magától értetődő.

A lemez hat kompozíciót tartalmaz, gondolatiságában szakrális utazásra invitál. Ez az út más, mint amit John Bunyan híres könyve, A zarándok útja bemutat: itt nem az erények és a kísértések között

vezet az út – hanem a magyar valóságban, a múlt időben és az örökkévalóság határán. Csupa zenei ima, más-más hangvétellel. A huszadik századi magyar zenei hagyomány előtt is tisztelgő első kompozíció, a Harangok egyfajta invokáció, amely felkészíti a hallgatót az európai dzsessz sűrűjébe vezető Zarándokútra. A feloldást kereső, nyugtalanító Üzenet után az Aracs elmélkedve időz el a román kori templomrom kopár, szép falainál, míg a Boldogasszony földje álombeli tájat mutat be, elfogódott, romantikus elbeszélésben. A lemezt záró Fohász összegez és visszautal.

Bár a magyar improvizatív zene megalapítójaként, az etnodzsessz jeles képviselőjeként is méltatják Szabados Györgyöt, igaz a megállapítás, hogy nem egyértelműen dzsesszmuzsikus. Ez az album sem egyértelműen dzsesszlemez. Ám mivel Európában az elmúlt jó néhány évtizedben a dzsessz volt az élő zeneiség kibontakozásának legfőbb irányzata, s ebben Magyarországon – a hetvenes évek kényszerű elszigeteltsége ellenére – Szabados György mindig meghatározó szerepet játszott, mégis az.

December elején Szabados György a Gramofon zenei szaklaptól épp e szólólemeze miatt is kapta meg a Magyar Jazz Díjat. És az életművéért.

(Szabados György: Boldogasszony földje / Harangok. BMC Records, 2008.)